

I කොටස

1. ක්‍රි.ව. 1505 සිට 1948 දක්වා
2. සමාජයක අනීතගත වූ, පසුබුමට පත් වූ හෝ විනාශ වූ සංස්කෘතික, ආගමික, අධ්‍යාපනික හා දේශපාලනික අංග ප්‍රතිසංස්කරණය කර නැවත ඒවත් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය
3. පෘතුගේසි (1505-1658), ලන්දේසි (1658-1796), බිතාන්‍ය (1796-1948)
4. දිවයින පළාත් තුනකට විහාග කිරීම (බටහිර, දකුණු, උතුරු); ඒකීය මධ්‍යම පාලනයක් ස්ථාපිත කිරීම; බදු, නීති, අධිකරණ පද්ධති ඒකාකාරී කිරීම
5. සර්වජන වැඩිහිටි ජන්දය මත පදනම් වූ ප්‍රථම ව්‍යවස්ථාදායක මන්ත්‍රී මණ්ඩලය නිර්මාණය කිරීම
6. නේ (1867), රබර් (1876)
7. ජේමීස් ද අල්ටීස් (ග්‍රාමීය අධ්‍යාපනය), සී.ච්‍රිස්ටියාන්.ච්‍රිස්ටියාන්.කන්නන්ගර (බෙඟද්ධ අධ්‍යාපනය)
8. මිගේටුවන්නේ ගුණානන්ද හිමි, වලිවිට සරණයකර හිමි
9. 1931 මක්ඛාම් වයවස්ථාව
10. විදේශ මුදල් ආදායම වැඩි වීම; රකියා අවස්ථා ස්ථාපිත වීම
11. නවීන අධ්‍යාපන පද්ධතියක් හඳුන්වාදීම; රේල්, මාර්ග, වරාය යන ප්‍රවාහන යටිනළ පහසුකම් සංවර්ධනය
12. සම්ප්‍රදායික සමාජ ව්‍යුහය බිඳවැවීම; වන විනාශය හා ජෙව විවිධන්වය අඩු වීම

II කොටස (14, 15, 16, 17)

14(අ)

බිතාන්‍ය යටත් විෂේෂ පාලනය යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ මධ්‍යම පාලන ඒකාබද්ධ කිරීමේ ක්‍රියාවලිය කොල්භෙසක් සම්මේලනය (1833) මගින් ව්‍යවස්ථාපිත විය. 1815 මහනුවර අල්ලා ගැනීමෙන් පසු, දිවයිනේ විවිධ පාලන කොටස් (මාර්තු, උඩරට, වන්ති) එක්සත් කිරීමට බිතාන්‍යයන් අදිෂ්ථානය කළහ. මෙමගින් පළාත් තුනක් (බටහිර, දකුණු, උතුරු නිර්මාණය කරන ලද අතර, ඒවායේ පාලනය කොළඹ කේත්ද කරගත් මධ්‍යම

පරිපාලනයක් යටතට ගන්නා ලදී. මෙය බඳු එකතු කිරීම, නීති පද්ධතිය, අධිකරණ කුමය ඒකාකාරී කිරීමට මග පැදිය.

15(අ)

තේ වගාවේ බලපූම්:

ආර්ථිකයට: විදේශ මුදල් ආදායම වැඩි විය; රැකියා අවස්ථා ස්ථාපිත විය; රජයට බඳු ආදායම ලැබුණි.

සමාජයට: දක්ෂ ඉන්දියානු කමිකරුවන් ගෙන්වීම සිදු විය; සමාජ ස්ථාරගත කිරීම වැඩි විය; නාගරික කේත්දු සංවර්ධනය විය.

පරිසරයට: වන විනාශය වැඩි විය; ජෛව විවිධත්වය ඇතු විය; පස අවනතියට පත් විය.

16(අ)

පුනරුදු යුගයේදී සිදු වූ අධ්‍යාපන පරිවර්තනය:

1. බවහිර අධ්‍යාපන පද්ධතිය හඳුන්වාදීම: මිශනාරි පාසල් (1815 පසු), රජයේ පාසල් (1836 පසු), ඉංග්‍රීසි මාධ්‍ය අධ්‍යාපනය
2. උසස් අධ්‍යාපන ආයතන ආරම්භය: කොළඹ ජේෂු ක්‍රිස්තු කොළඹපිය (1823), රෝයල් කොළඹපිය (1836)
3. ස්ත්‍රීන්ගේ අධ්‍යාපනය ප්‍රවලිත වීම: රජයේ ගැහැණු පාසල් ආරම්භය
4. බෙඟද්ධ අධ්‍යාපනය සංවර්ධනය: විද්‍යාලංකාර පිරිවෙනු (1873)

17(අ)

විසිවන ගතවර්ෂයේදී ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතිකවාදී වින්තනය ඇති වීමට මූලික සාධක:

1. බවහිර අධ්‍යාපනය ලැබූ පුබුද්ධ පත්තියක් (Educated Elite) ඇති වීම
2. බෙඟද්ධ පුනරුදු හරහා සංස්කෘතික හා ආගමික අධිෂ්ථානය වර්ධනය වීම
3. යටත් විජ්‍ය ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිවලට එරෙහි අතිරේක අවනත බව
4. මූලින මාධ්‍ය හා ගුන්ත නිෂ්පාදනය වැඩි වීම
5. අන්තර්ජාතික ජාතිකවාදී වලනවල බලපූම (ඉන්දියානු ස්වරාජ්‍ය වලනය)